

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára:
 egész évre - - - - - 10 K
 fel évre - - - - - 5 „
 Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
KARDOS MIKSA.

Laptulajdonos:
Az ujvidéki nemzeti munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137. szám.

A magyar nyelv győzelme.

A magyar nyelv, amely valamikor számkivetve bolyongott s egy holt klaszszikus nyelv kedvéért kiüldözött Magyarországot közéletéből; az édes magyar nyelv, amelyet egykor csak vándorszínészársaságok melengették, hogy meg ne fagyjon a részvétlenségtől, hódító útjában megint egy hatalmas lépéssel jutott előre, bevonult a hadsereg judikaturájába. Tehát oda, a hova valamennyi közintézményünk között, a legnehezebb volt bejutnia.

A katonai perrendtartás kérdésében a két kormány egymással megállapodott. A mi munkája még a két állam igazságügyminiszterének akadt, az már csak összegyalulás, szigorúan megállapított gondolatoknak jogászai formába öntése, kifejezések gondos lemérése.

Hozzá voltunk szokva a kampány egész idején, hogy az osztrák lapok bujosdit játszottak az igazsággal. Soha még menekülő tintahal nem tette oly zavarossá maga mögött a kristálytisza hullámokat, mint a hogy az osztrák lapok tulnyomó része felkavarta fél igazságokkal a maga közvéleményét s a miénket. De mi sem kezdünk diadalmi énekbe, csak leszögezzük az öröndetes tény, hogy ma már túl vagyunk a nehézségeken. *A magyar nyelv felségjogának területei ugyancsak kibővültek.*

A nemzeti állam gondolata előtt ősrégi kínai falak omlottak le. S habár szorult helyzetében az ellenzéki sajtó teszi magát, mintha kicsibe venné mindazt, amit a katonai perrendtartásban elértünk; az igazság az, hogy ha néhány hónap előtt — főképp a delegáció bécsi tartózkodása idején — az ellenzéki vezéreknek valaki megsugta volna, hogy a kormány az egész vonalon kivívja a magyar nyelv jogát a katonai perrendtartásban; a „jó helyekről“ informált urak a merész munkapárti álmodozónak a szemébe nevettek volna.

Gondoljunk csak vissza, a delegáció ülésai alatt hány-szor és hányféle elemés formában kérdezték, faggatták,

szorongatták a miniszterelnököt: mi van a kilences bizottság programmpontjaival? Nyilatkozzék. Ugy kérdezték, — elfátyolozott kárörömmel, sőt a szájalom némi árnyékával — mint a kik *tudnak valamit*. Valami szomorut a nemzetre, de jókedvre derítőt az ellenzéki törekvésekre.

A miniszterelnök mindannyiszor udvariasan felelt ez időszertűlen faggatásokra; bár magában alighanem megmolyogta a nevető örökösök tévton járó reménykedéseit.

S bizony, az aranygyapjas-rend vitéze mégis csak haza hozta a aranygyapjút. A magyar állami nyelv nehéz, meredő sziklakkal elzárt útján, ugyancsak jókora ösvényt vágott.

A magyar nyelv elért érvényesülésének fokát és mértékét e pillanatban nincs módunkban megállapítani. Azt majd csak a képviselőház elé terjesztendő törvényjavaslat szövegéből tudjuk meg. Azt azonban merjük jósolni, hogy a magyar állami nyelv előnyomulása szempontjából a kormány tervezete nemcsak relativ haladást jelent, hanem *abszolúte véve igen nagy és igen öröndetes előrelépés.*

Hogy búhájos nemzeti nyelvünknek az az államférfi nyitott meg új területeket, a kit husz éves horvát bánágának elévülhetetlen hazafiás érdemeiért a „granicár“ névvel tisztelték meg: ez szerencsés végzet műve. Egy magasabb földi igazság érvényesülése.

Mint hogy a lefolyt küzdelemben — jól értesült források szerint — „nincs győző és nincs legyőzött“: ellentmondásba esnénk s következetlenséget lobbanthatna bárki szemünkre, ha a miniszterelnöknek a lefolyt mérkőzésekben szabad szemmel is látható, államférfura valló taktikájáról, módszeréről, eszközzeiről szólnánk.

A magyar miniszterelnök nem csatától, azon porosan és izzadatan érkező gladiátor, hanem igazi magyar ur, a ki nemcsak jól, de esztétikusan, izléssel, szépen forgatja a kardot. Nem „vivott“ ő ki semmit. Kötelességéhez hiven, érvényt szerzett, — a mi nélkül nemzet

sem nagy, sem erős, sem jövővel bíró nem lehet —: a magyar nyelv felségjogának.

Természetesen az ellenzéket ez az új helyzet egy kicsit zavarba ejtette. Szeretne úgy tenni, a hogy a honvéd-tüzérség dolgában cselekedett. A mely napon a nemzet e harmincéves, forró óhajtásának a megvalósítását Tisza István akkori miniszterelnök a képviselőháznak bejelentette: abban a percben már közönynyel, kicsinyléssel, gyanakodással néztek rá. A mi után évtizedekig epedtek, mikor elérhették volna, már nem kellett nekik.

Meglehet, ezt a taktikát a mi tisztelt politikai ellenfeleink újra kipróbálják. Valószínű, hogy majd a kákán is csomót keresnek, s nem örülnek annak, ami méltó volna rá, hogy az egész nép örüljön neki: a magyar államnyelv ily erőndteljes érvényesülésének.

De nem hangulatok döndik el a politika sorsát. Még csak nem is ellenzéki mesterkedések. Hanem kizárólag reális eredmények.

A hogy e szurós, összegabalyított kérdést *Khuen Héderváry gróf* düldöre juttatta: így csak igazi 67-es politikus járhat el.

Oly politikus, a ki nemzetét lán-golva szereti, országa jogait csorbitatlanul megörzi, jövőjét nem kompromitálta; de erősnek kívánja a monarchia másik államát is.

A ki nemzete sorsát előre viszi, a nélkül, hogy gyengitené a dualisztikus gondolatot. A ki nobilis tekintettel volt Ausztria jelenlegi helyzetére, s ezt a helyzetet soha, egy percig sem zsákmányolta ki.

A ki — egy szóval jellemezve azt, ami történt — nem a maga győzelmével jött haza, hanem a nemzetével. *A gyönyörű magyar nyelvével.*

Szinészet.

Szombaton este majdnem üres nézőter előtt adták a régi, kedves „*Nebántsvirág*“ operettet. Színészeinkre úgy látszik deprimáló hatással volt a közönség csekély száma és ennek eredménye volt az unott előadás. Élénk-

Megjelent az írógéptechnika királya a látható írásu

— Olcsóbb bármely írógépnél. —

ROYAL STANDARD IRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nélkül vezeti a legkisebb és vastagabb papirost is.

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István ur Erzsébet szálló. — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona.

Telefon: 36—96.

KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

HIREK.

Az állandó dunai hid ügye.
Mint értesülünk, *Matkoviits Béla* főispán a fővárosban való legutóbbi tartózkodása alkalmával *gr. Khuen-Héderváry Károly* miniszterelnöknek, ujvidéki ügyekről referálva bejelentette az állandó dunai hid érdekében indított tárgyalások eddigi eredményét. A miniszterelnök igen melegen érdeklődött az ügy iránt s örömeinek adott kifejezést a dolgok kedvező állása felett, egyben megleghangu levélben hívta fel *Tomasiics Miklós* bán figyelmét a hid ügyére, mint amely a társországok szempontjából is eminens fontosságú. Itt említjük meg, hogy főispánunk, valamint országgyűlési képviselőnk s polgármesterünk a napokban személyesen is közbenjárnak a bannál a hid építési költségeinek részben való fedezése ügyében.

A bácsi ág. hitv. evang. egyházmege június hó 22-én tartja Ujvidéken rendes közgyűlést. Mint fájdalommal értesülünk, az egyházmege főfelügyelője *Rohonyi Gyula* államtitkár, valamint a mege főesperese *Belohorszky Gábor* hivatalaikról végérvényesen lemondanak. Nem akarunk hinni e híreknek, hogy e két kiváló férfiú távozása befejezett tény lenne, ami mindenesetre pótolhatatlan veszteséget jelentene az egyháznak.

Kórházunk sebészeti osztályának 1910. évi forgalmáról megjelent kimutatásból lapunk a nagyközönséget érdeklő néhány adatot közöl s néhány érdekesebb műtét leírását is hozni fogja. A kimutatásból annyi máris megállapítható, hogy a kitűnő sebész-főorvos, *dr. Brezovszky Nándor* vezetése alatt álló osztály forgalma szinte szokatlanul nagy. Mint az osztály magas színvonalát jellemző tény, örömmel szögezzük le, hogy a kezelt 342 betegnek csak 8-2% nem volt gyógyítható s csak 3-5% halt meg.

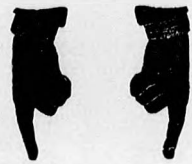
Közgyűlés. Önkéntes tisztoink vasárnap tartották ezévi rendes közgyűléstük *Dietszen Imre* főparancsnok elnöke mellett. Előterjesztésre kerültek az évi jelentések, amelyekből tanúságot szerezhattunk arról, hogy az egyesület önfeláldozó, emberfeletti munkát fejtett ki. A közgyűlésnek eseménye volt, hogy városunk főispánját, *Matkoviits Bédát*, az egyesület érdekében tanusított kiváló jóindulatáért és önzetlen munkásságáért egyhangú lelkesedéssel az egylet diszelnökévé választották meg. Az üresedésbeu levő állások a következőképen töltettek be: segéd-tiszt: *Szalkay Sándor és Göbel Lajos*, könyvtárist: *dr. Piukovich Sándor*, szakaszparancsnok: *Fehér István*, rajvezető: *Lemler György*.

Tíztoink ma ünneplik védszentjüknök, szent Flóriánnak ünnepe. Dél előtt 9 óraker ünnepi istentisztelet lesz a belvárosi róm. kath. templomban, míg este 8 óraker a Winkle-féle sórcsarnok Flórián termében ünnepi lakoma tartatik, melyen való megjelenésüket városunk összes előkelőségei máris kilátásba helyezték.

Ujvidéki ORIENT ásványviz

kristálytisztza, bakteriummentes, legegészségesebb, legjobb, legkellemesebb ízű, szénsavval telített ásványviz

forgalomba hozatala



május hó 7-én

kezdődik.

Bővebbet a falragaszok.

Vizrendelések a forrás kezelőségéhez és kutyvállalatahoz az

Ujvidéki városi ártézi jódosfürdő és vizgyógyintézet igazgatóságához

akár telefon, akár levelezőlap utján intézendők el.

TELEFON 264. SZÁM.

Igazgatóválasztás. A helybeli magyar előlegezési egylet vasárnap tartott rendkívüli közgyűlést a Wurst Lajos lemondásával megüresedett igazgatói állásra egyhangulag *Urban Ignác* kereskedőt, az eddigi másodigazgatót választotta meg, kinek rátermettsége és szakavatottsága biztos garancia az intézet további virágzására nézve.

Tornaünnepély. Nagyszabásu tornaünnepéset fog rendezni városunk három iskolája: a kir. kath. magyar főgimnázium, a polgári fiu- és polgári leányiskola május vége felé. Az előkészületeket a rendező bizottság már megkezdette és lázas erővel fáradozik a siker érdekében.

Hangverseny. A Baics zeneiskola vasárnapi hangversenye, amelyen a legkiválóbb hangversenyzőink működtek közre, kitűnően sikerült. Minden műsorszám zajos tetszést keltett. Lefolyásáról bővebben jövő számunkban.

Ismeretterjesztő előadás. A „D. M. K. E.” ujvidéki osztályának titkára, *dr. Piukovich Sándor* szombaton *Vukováron*, vasárnap pedig *Ujddályn* tartott előadást, még pedig mindkét helyen nagyszámu közönség jelenlétében. Vasárnap *Eszéken és Rétfalván* ad elő.

Az ifjuság harcászati lövészete, melyet Bukovácon tartott *Kalapis* főhadnagy vezetése és *Krizsán Béla* tornatanár felügyelete mellett, kitűnő eredménnyel végződött, amelyben a 800 m. távolságnál a találat 11.5% volt, míg az alaktalálat 25%. Az eredmény mindennél ékebben beszél.

Halálozás. *Zuber Károly*, az előlegezési egyletnek pénztárosa szerdán délelött Budapesten, ahol gyógykezelés céljából tartózkodott, elhunyt.

Apolló-színház. Mozgófényképszínházunk, amelyet közönségünk állandó támogatásban részesít, legujabb műsorát „*A veszedelmes életkor*” című hatalmas film tölti be, amely szintén hivatalva lesz a közönség osztatlan tetszését felkelteni.

Találkozó. A helybeli áll. polg. leányiskola virágdiszes könyvtárában május hó 1-én egy igen kedves esemény folyt le: az 5 év előtt végzett IV. o. tanulók találkát adtak egymásnak e napon, amelyre szép számmal jelentkeztek úgy személyesen, mint levél és sürgönyök utján. A multakról és jelenről csevegve sok epizód került felszínre; megállapították, hogy az egykori 42-ös névsorból 8 társnő máris kezeli a háziasszonyi kormánypalcát, sőt az egyik fiatal asszonyka még azt is sürgönyzi, hogy személyes megjelenésében kis babája akadályozza meg. A jelen volt többi hölgyek egyik-másikára is kiderült, hogy boldog menyasszony — mindannyinak arcán azonban a legszebb kor boldogsága ragyogott, amelynek derűjét most a visszaemlékezés és a kedves találkozás öröme fokozta. Igazán boldog órát szereztek a hálás tanítványok a találkára meghívott tanárnöknek is, akik közül különösen volt osztályfőnöküknök, a kedves Juliska néninek jól eshetett annak látása, hogy négy évi fáradozásának mily szép gyümölcsöt érhet, mily kedves leányserget vette őt körül hálaltelt szívvel. Indítványára, hogy különböző címeken összegyűlt és az iskola javára felajánlott 40 kor. összeget mint az egykori „tulipános lányok” alapítványát tegyék le egy I. oszt. derék, szegény leányka jutalmazására, nemcsak nagy lelkesedéssel elfogadták, de a zsebpénzükből azonnal még 25 koronával megtoldották, azonfelül ígéretet tettek, hogy a távollevő társaikat adakozásra fogják felszólítani s így az alapítványi összeget 100 koronára kiegészítik. Az iskolában eltöltött kedves órák visszaidézőse céljából

Hajós Testvérek, Ujvidék.

Gyár: Széchenyi-utca 9. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44.
Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

mű-, kelme-, ruhafestő-, gözmosó- és vegytisztító gyára. Szörme festés. — Szörmeeladás.
Agytolltisztítás.

FEST

MOS

VEGYTISZTIT

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki meg-
— bizásokat posta utján pontosan eszközlünk. —

— Külön gallértisztító osztály. —

